

Гелла Т.П., вчитель інформатики КЗ ХНВК № 8 м. Харків

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ДОСЛІДНИЦЬКИХ НАВИЧОК УЧНІВ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ НА УРОКАХ ІНФОРМАТИКИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Одним із найважливіших завдань сучасної освіти стає підготовка учнів до дослідницької діяльності, формування навичок дослідницького пошуку. Використання дослідницьких творчих проєктів на уроках інформатики направлено на розвиток в учнів креативного мислення та формування компетентностей дослідника. На відміну від традиційного навчання, де кожен предмет вивчається окремо, дослідницька робота репрезентує унікальний підхід у викладанні та освоєнні знань, коли навчальні предмети поєднуються між собою, інтегруються в навчання.

Аналіз наукових джерел показав, що маються певні дослідження з проблем розкриття дослідницької діяльності учнів:

- пошуково-дослідницька (О. Кононенко, В. Редіна, Л. Тихенко);
- проєктно-дослідницька (Т. Кузнецова, В. Сотнік, Т. Хазикова);
- науково-дослідницька (А. Андрієнко, О. Анісімова, Г. Артемчук, Н. Веденєєва, В. Гнедашев, В. Голобородько, О. Кандерова, О. Ключіна, Л. Левченко, В. Маскін, В. Романчиков, В. Сіденко, Г. Цехмістрова, Л. Шевчук);
- навчально-дослідницька (Є. Важнова, А. Карлащук, І. Ключова, С. Коршунов, І. Кравцова, О. Леонтович, Г. Лиходєєва, Н. Меншікова, Н. Недодатко, О. Савєнков, М. Таранова, І. Усачова) [4, с. 7].

На сьогоднішній день багато науковців приділяють увагу сучасним тенденціям розвитку дослідницьких вмінь учнів. Доведено, що дослідницька діяльність у навчальній та позашкільній діяльності сприяє розвитку мислення, самостійності, самоконтролю, рефлексії, активізує пізнавальну та творчу позицію особистості.

Аналіз використання дослідницьких методів навчання на уроках інформатики (початкова школа) згідно з тенденціями Нової Української школи.

Основна мета навчання інформатики учнів 2-4 класів – це розвиток творчої особистості, яка володіє творчими уміньми, нестандартним мисленням, здатна вирішувати різні завдання. Тому основним завданням сучасної школи є необхідність створення нових підходів до навчання на уроках інформатики в молодшому віці. Одним із таких підходів є проведення нетрадиційних уроків інформатики. Для розвитку пізнавального інтересу учнів при вивченні інформатики добре застосовувати такий метод роботи, як написання і захист дослідницьких і творчих робіт.

Згідно з дослідженнями Т. Байбари, дослід як метод пізнання, вид пізнавальної діяльності суб'єкта охоплює такі структурні компоненти:

1. Осмислення власне предметних цілей дослід. Актуалізація знань про об'єкт, з яким проводиться дослід.
2. Планування дослід: а) визначення практичних дій, їх послідовності; б) вибір обладнання (приладів і матеріалів).

3. Виконання дослідів: а) виконання практичних дій у необхідній послідовності; б) цілеспрямоване спостереження за об'єктом (змінami, які відбуваються, результатами змін) під час дослідів; в) усвідомлення результатів спостереження; г) самоконтроль за процесом дослідів.

4. Осмислення результатів дослідів: а) узагальнення фактів; б) установлення взаємозв'язків; в) фіксація наслідків дослідів (усно, письмово, графічно).

5. Закріплення результатів проведення дослідів: знання цілей, власне предметних результатів, способів практичних і перцептивних дій та їх необхідної послідовності, приладів і матеріалів для виконання дослідів та відповідних умінь [1].

Проведення учнями самостійних досліджень і виконання ними творчих дослідницьких проєктів є актуальним на уроках інформатики початкової школи. Якість знань при цьому підвищується, адже учні навчаються працювати з різними джерелами інформації, відбираючи необхідний матеріал, виконують практичну частину, проводячи дослідницьку роботу, роблячи висновки [3, с. 8].

Постановка проблемного питання спочатку уроку чи при виконанні різних видів робіт (наприклад, лабораторних) створює в учнів інтелектуальне ускладнення, що вимагає активізації їх пошукової розумової діяльності для вирішення поставленого завдання.

Таким чином, дослідницька діяльність за сучасних умов розвитку та трансформацій освітньої галузі може бути визнана в якості потужного засобу реалізації особистісного потенціалу учнів початкової школи. Використання інноваційних технологій в освіті Нової Української школи надає можливості для розвитку дослідницьких вмінь учнів, і тому, беззаперечно, є актуальним напрямком розвитку національної освіти.

Література

1. Набільська О. Використання дослідів на уроках природознавства [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://ukped.com/statti/teorijanavchannja/5856-vykorystannya-doslidu-na-urokakh-prirodosnavstva.html>.

2. Образование нового поколения: 10 преимуществ STEM образования [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://astrofiz-zoippo.blogspot.com/p/blogpage_24.html.

3. Поліхун Н. І. Дистанційна підтримка дослідницької діяльності учнів: методичні рекомендації. – К.: Інститут обдарованої дитини, 2014. – 87 с.

4. Святохо О. А. Дослідницька діяльність як засіб реалізації особистісного потенціалу старших підлітків: навчально-методичний посібник для педагогів / Святохо О. А. – К.: ТОВ «СІТІПРІНТ», 2013. – 95 с.

5. Шулікін Д. STEM-освіта: готувати до інновацій / Дмитро Шулікін // Освіта України. – 2015. – № 26 (1437). – С. 8-9.